

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11 842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Dim 25.—
Za prejemstvo Dim 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knaflejeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu

Misija škofa Berninga

V naši kraljevini se mudi nemški škof Berning iz daljnega Osnabrucka, ki mu je papež poveril nadzorstvo nad dušnim pastirstvom pri Nemcih naše kraljevine. Ta institucija nadzornika je nekoliko čudna, saj spadajo katoličani nemške narodnosti v naši državi pod jurisdikcijo naših škofov in v Vatikanu s takim imenovanjem postavlja našim vladikam nekakega kuratorja v zadevah nemških katoličanov. Vendar bi smatrali sličnega nadzornika za popolnoma umestno uredbo, ako bi sv. oče tudi katerega izmed naših škofov pooblastil s skrbstvom nad slovensko katoliško manjšino na Koroskem in nad slovensko in hrvaško katoliško manjšino v Italiji. Ako je res, da je rimski kurij vsaka narodnost enako pri srcu, bi morali naši rojaki v Italiji že davno imeti sličnega zaščitnika v enem izmed naših škofov. Trdno pričakujemo, da se bo to zgodilo vsaj zdaj, ko je škof Berning nemoteno in povsod vladno sprejet obiskoval nemške vernike v Jugoslaviji.

Dobro organizirana »Zveza Nemcev v inozemstvu« je za uvod k temu škofu-skemu potovanja lansirala v razne nemške liste vse polno člankov, ki se bavijo s položajem Nemcev v naši državi. V dobi, ko imajo Nemci toliko posla s svojimi notranjimi zadevami, najde n. pr. »Hamburger Korrespondent« dovolj mesta, da priobči oster članek o zatiranju naših Kočevcev. V tem članku ponavlja stare izmišljotine o krivicah, ki da se gode tam nemškemu otočju, ne pove pa niti z besedo, da imajo Kočevci popolno osnovno šolstvo v svojem jeziku, medtem ko desetkrat večja slovenska manjšina na Koroskem nima prav ničesar. V ostalem, pravi hamburgski list, je nemška manjšina v Kočevju oropana svojih najprimitivnejših narodnih pravic, ker so Slovenci med vsemi jugoslovenskimi plemenimi Nemcem najbolj sovražni. Razlogi za to da so razni, vendar člankar o njih skrbno molči in navaja kot glavni vzrok to, da so Slovenci pač mejaši Nemcev in da so zato borbenejši.

Prav isti dan kakor hamburgski list je na popolnoma drugem koncu Nemčije prinesel draždanski list »Dresdener Nachrichten« poročilo o predavanju župnika Eberta »o Kalvariji Nemcev« v Jugoslaviji, zlasti pa v Sloveniji. Vrli župnik meče vse Nemce v eno skledo in govori o velikih kulturnih delih, ki da so jih ustvarili tudi med Slovenci saški in švabski naseljenici in ki so jih po prevratu Slovenci popolnoma uničili. Celo cerkve so baie odvzete Nemcem, vendar pa so nemški kolonisti takl junaki, da hrabro prenašajo vsa nasilja in da si takoj sezidajo novo cerkev, bržko jim slovanski bes odzame staro. Poročilo župnika Eberta je za naše pojme silno zmešano in polno neresnice ter fraz, ali na poslušalce, ki so jim naše razmere švabska vas, so morale napraviti velik dojem.

Dan poprej kakor imenovana lista pa se je v Slovenijo bavila »Saarbrücker Zeitung«, ki prinaša dopis iz Ljubljane, spisan seveda v centrali Društva za Nemce v inozemstvu. Po tem dopisu je bilo v Sloveniji pred vojno do 100.000 Nemcev, ki pa so se do danes skrčili na borih 40.000. »Nemci v Nemčiji«, pravi članek, »ne vedo ničesar o razbesselnih nacionalističnih tclpah, ki so napadale z bombami in kamenjem mirne nemške kulturne manifestacije. Nemški trgovci in obrtniki so bili preganjani, nemški uradniki vrženi brez usmiljenja na cesto.« V tem slogu gre poročilo, kakor da piše poročevalec o vsakodnevnih pobojih po nemških mestih. Priznava sicer, da je doba »najhujsšega nasilja« minila, toda položaj Nemcev še dolgo ni zadovoljujoč. Pisec bi bil menda zadovoljen šele tedaj, ako bi se v Slovenijo povrnilo predvojno stanje in bi naše ljudstvo zopet tlačnilo Nemcem, kakor je to še položaj na Koroskem. »Ogorčenje Slovencev še vedno ne da svobodnega razuma Nemcev, osobito nepopustljivi pa so begunci iz Trsta in Gorice, ki izjavljajo, da morajo v Sloveniji izginiti vsi Nemci. Beograd vse to seveda mirno gleda, Slovenija pa sabotira vse njegove odredbe v pogledu izboljšanja položaja.«

Mese dni po tej časopisni kampanji, ki je bila brez pravega razloga izvit iz te in vse njene pritožbe niso v skladu z resničnimi prilikami, se je pojavil v naši državi osnabrški škof kot odposlanec Vatikana. Prepotoval je Slovenijo in Vojvodino, kjer je v nekaterih cerkvah propovedoval in pohvalil nemške koloniste zaradi zvestobe do katoliške vere in nemške narodnosti. Ako je gledal na stvari nepristransko, se je lahko prepričal o neresničnosti vesti o zatiranju nemškega življa in katoliške cerkve in bo na merodajnih mestih lahko podal nepovtorjeno sliko o dejanskih razmerah.

Storil bo s tem uslugo Jugoslaviji in obenem resnici ter ravnal v skladu s svojo vestjo in s svojo visoko misijo.

Naravnost hvaležno pa se bomo spominjali obiska škofa Berninga, ako bodo temu precendenčnemu primeru sle-

Drugi dan razprave o šenčurskih izgredih

Razprava se vrši le proti 11 obtožencem — Razkritja obtožnice o organizirani subverzivni akciji v Sloveniji, zlasti v kranjskem in kamniškem srezu — Zasliševanje bivšega poslanca Janeza Brodarja

Beograd, 21. februarja.

Današnja razprava v procesu zaradi izgredov v Senčurju, kamniškem in kranjskem srezu in nekaterih drugih krajih, je bila napovedana za 8. uro, pričela pa se je z malo zakasnitvijo, ker je sodišče hotelo poprej ugotoviti, ali je prisel obtoženec Franc Grlic, čegar odsotnost je povzročila včeraj enodnevno odgoditev razprave.

Kakor se je ugotovilo, je Grlic ostal doma; izgovarja se, da nima sredstev za potovanje v Beograd.

Ob 8.30 je predsednik Bubanj ob navzočnosti vseh ostalih obtožencev otvoril razpravo. Glavne tri obtožence: Janeza Brodarja, Antona Umnika in Ivana Streina, ki so v preiskovalnem zaporu, je privedel orožniški poročnik z dvema orožnikoma v policijskem avtomobilu. Obtoženci, ki so na svobodi, so prispli pravčasno in so z ostalimi tremi čakali pričetka razprave v posebni sobi za obtožence, kjer so jim delali družbo njihovi zagovorniki in beograjski slovenski duhovnik, kaplan gosp. Ulača.

Ob pol 9. so obtoženci zasedli svoje prostore v sodni dvorani na dveh klopeh po vrstne mredu obtožnice. Posebno številni so bili tudi danes novinarji, dočim je bilo ostalega občinstva le malo. Ko je somni senat pod predsedstvom dr. Bubnja zavzel svoje prostore, je predsednik takoj prešel na ugotovitev osebnih podatkov obtožencev.

Obtožnica, izvzemši prvih treh, ki kljub večmesečnemu preiskovalnemu zaporu ne kažejo posebne potrditosti, so ve

Sestanek Društva narodov

Včeraj se je začelo izredno zasedanje Društva narodov, da sklepa o japonsko-kitajskem sporu

Ženeva, 21. februarja. AA. Ob 15.30 se je začelo izredno zasedanje skupščine Društva narodov, ki bo izrekla poslednjo besedo o kitajsko-japonskem sporu. Na današnji seji bo predsednik Hymans sporočil, da priporoča odbora devetnajststoričarje v razpravo na posebni seji prihodnjega petka.

Danes se je torej pričela odločilna faza procesa, ki ga je načelo Društva narodov na pobudo Kitajske. Če bo skupščina, kakor vse kaže, sprejela priporočila odbora devetnajststoričarjev, bo Japonska brez dvoma izvršila svojo grožnjo in zapustila Društvo narodov. Glede na to izjavljajo v ženevskih krogih, da se mora ta prostovoljni izstop smatrati kot napoved izstopa čez dve leti, kakor to določa pakt DN; izstopi pa član Društva Narodov pa ne more izstopiti, ne da bi izpolnil poprej vsel mednarodnih obveznosti. Gre predvsem za plačevanje prispevka Društvu narodov in za izpolnitev ostalih obveznosti, ki jih je član DN prevzel.

Zato se v Ženevi vprašujejo, kaj bo iz japonskim mandatom nad nekaterimi kolonijami. Gre za kočljivo vprašanje, kako se bo dal združiti mandat Japonske nad Karolinami in Maršalskimi otoki z njenim izstopom iz DN.

Smotijo je več manjših držav članic DN dolgo razpravljalo, kakšno stališče naj zavzamejo na zasedanju skupščine. Doslej se niso zedinile še za noben sklep, izvenemši za to, da bodo skušale pripraviti DN do tega, naj nadaljuje prizadevanje za ureditev kitajsko-japonskega spora. Čeprav bo skupščina sprejela priporočila odbora devetnajststoričarjev in njegovo poročilo.

Japonska delegacija je izjavila, da se z njo stališče ni prav nič izpremenilo, in je napovedala, da bo podala deklaracijo, ki jo ima pripravljeno že več dni, in v kateri bo pojasnila japonsko stališče.

Japonska spomenica

Ženeva, 21. februarja. s. Japonska delegacija je izročila glavnomu tajniku Društva narodov obširno spomenico o položaju v Jeholu. Iz nje je razvidno, da je bila ta kitajska pokrajina že od ustanovitve nove mandžurske države proglašena kot sestavni del te države. Mejo med Mandžukom in pravo Kitajsko tvori Veliki zid. Tretji splošni kongres Kuomintanga je baje sklenil zahtevati od pokrajino za Kitajsko. Vojski voditelji Kitajske so tankaj zbrali močne oddelke vojsk, ki ogražajo mandžursko državo. Mandžurske in japonske čete bodo v kratkem proste v napad, in sicer zaradi pomirjenja pokrajine Jehola. Japonske in mandžurske čete ne bodo prekoračile Velikega zida, razen če jih bodo k temu prisilili strateški razlozi.

Preizkušnja DN

London, 21. februarja. s. »Daily Telegraph« zelo resno presoja položaj, ki je nastal zaradi nameravanega izstopa Japonske iz Društva narodov. Društvo narodov bo prišlo s tem v najtežjo krizo od svoje ustanovitve. Obstaja namreč nevarnost, da bo v kratkem prišlo do oficijelne vojne napovedi na Daljnem vzhodu, kjer se je izjalovilo posredovanje Društva narodov. Izstop Japonske uničuje zadnje upanje v razorožitveni konferenci.

Kršitev mirovne pogodbe

Francoska vlada je izbrala vse podatke o dobavi italijanskih letal Madžarski — Avstrijska izmotavanja zaradi tihotapstva orožja

Pariz, 21. febr. d. V glavnem proti Franciji napetjena italijansko-nemška časopisna kampanja zaradi francosko-angelske demarše na Dunaju je dala pariškemu tisku povod za razčističenje argumentov, ki se uporabljajo ob tej priliki. »Temps« poudarja, da se ne more vzdrževati teza, po kateri gre izključno za zasebno kupčijo nekake italijanskega trgovca, kajti tudi v tem pogledu predstavja zadeva kršitev saintgermainске mirovne pogodbe. Kar se tiče predvsem pravnega argumenta, ki ga spravlja dunajska vlada v ospredje, da saintgermainska pogodba Avstriji sicer prepoveduje gotovo množico orožja, ne pa njegovega popravila, ugotavlja »Temps«, da prepovedujejo avstrijski zakoni v soglasju z vsebino saintgermainске pogodbe izdelovanje in zato tudi popraviljanje orožja v gotovih tovarnah, med katere spada tudi hirtensberška.

»ECHO de Paris« poroča, da je francosko zunanje ministrstvo zbralo vse potrebne podatke o dobavi italijanskih letal za Madžarsko. Sedaj pripravlja ministrstvo v sporazumu z angleško vlado intervencijo v tej zadevi v Rimu in Budimpešti. S tem so potrjena poročila o dobavi 23 italijanskih letal madžarski vladi. Avstriji pri tem ne zadene nobena krivda, ker so ta letala preletela njeno ozemlje v višini 6.000 m. Lahko potrdimo, pravi list, da je avstrijska vlada v zvezi s tem protestirala v Rimu, toda tu so ji odgovorili, da gre le za letala, ki so izgubila smer. Čudno pa je, da se ta letala nikoli niso vrnila v Italijo. Zato je potrebno intervenirati v Rimu in Budimpešti. Toda, ali bo francoski zunanji minister Paul Boncour imel toliko poguma, da bo to storil?

Poluradno javljajo, da čaka francoska vlada na izid skupnega angleško-francoskega diplomatskega koraka glede hirtensberške afere, ki je bil v preteklem tednu storjen na Dunaju. Ako v določenem roku 14 dni ne bo dan zadovoljiv odgovor, bo vsa zadeva brzokone prišla pred svet Društva narodov.

Dunaj, 21. febr. d. V vladnih krogih poudarjajo slej ko prej, da gre v hirtensberški zadevi za zasebno kupčijo. Pri tem izjavljajo, da francosko-angelska nota ne predstavlja ultimata in da se zahteva po razčiščenju afere s tihotapstvom orožja v teku 14 dni zato ne more smatrati kot pogoj. Ta zahteva se tudi ne bo izpolnila, ker namerava vlada poslanikoma Francije in Anglije ob koncu tedna samo sporočiti, v kakem stanju se nahaja popravilo orožja.

Odločitev Japonske

Tokio, 21. februarja. G. Ker je japonska vlada soglasno sklenila izstop Japonske iz Društva narodov, če bo plenum sveta Društva narodov odobril Lyttonovo poročilo, preostaja le še vprašanje, kdaj in kako se bo izvršil izstop Japonske iz Društva narodov. Po informacijah in iz dobro poučenih krogov se izstop pričakuje pred sredo meseca marca. Zunanji minister Ušida je izjavil, da bo sklep o izstopu iz Društva narodov objavljen šele tedaj, ko bo plenum odobril priporočila mandžurske komisije. Japonska vlada je že izdelala formalno sporočilo Društvu narodov, ki veči, da bo Japonska v primeru sprejetja poročila odbora devetnajststoričarjev: 1. napovedala izstop iz Društva narodov, 2. proučila vprašanje časa izstopa, in 3. da bo Japonska obrazložila svetu svoje stališče glede mandžurskega vprašanja na način, ki se bo zdel Japonski primeren. Soglasje o tem sklepu vlade se je doseglo šele včeraj dopoldne na posvetovalnem ministrskega predsednika, finančnega ministra in notranjega ministra. Ministri, ki so bili proti izstopu Japonske iz Društva narodov, so izpremenili svoje stališče šele tedaj, ko je tudi svetovalec mikada škvalci baron Saigai glasoval zanj.

Pričetek bojev

Listi poročajo, da je ministrstvo za vojni mornarico opozorilo oficirje in moštva, naj bodo za vsako eventualnost pripravljene. Vojni ministrstvo je prepovedalo objavljanje nadaljnjih poročila o operacijah v Jeholu, ker hoče preprečiti, da bi bili Kitajci na tekočem o bojih v tej pokrajini. Dovoljeno so samo objave uradnih poročil. — Splošno prevladuje mnenje, da Japonci še niso pričeli svojih glavnih operacij, ni pa izključeno, da se bodo pričele v najkrajšem času zaradi smolnih dogodkov v Šaojangu su ob meji Jehola, kjer se je pričela huda bitka med japonskimi in kitajskimi četami. Japonska poročila pravijo, da so zakrile spopad kitajske čete, ki so napadle japonsko posadko.

SCHICHTOVO JELEN MILO

upotrebljavajo varčne gospodinje

Obtožnica v šenčurskem procesu

Nadaljevanje s prve strani

Ko so orožniki potiskali ljudi nazaj, je na enkrat odjeknil proti njim revolverski strel, obenem pa se je vsilo na nje kamenje in polena. Priča se ne spominja, ali je bil tudi on zadet; ne more tega izkjučiti, vsekakor pa ni bil ranjen. O Brodarju in Umniku pravi priča, da sta stalno hodila med množico sem in tja tako da je njuno obnašanje vzbudilo njegovo pozornost. Ker ju poprej ni poznal, jasno se je videlo, da ena dva vzdržujeta in nečita borbeni duh v množici in da se vse dela po njihovih inštrukcijah. Dobro se spominja, da so polena in žandarmerijo letela tudi z Umnikovega dvorišča.

V enakem smislu so izpovedali tudi drugi očitniki, ki so bili v toku preiskave zaslišani. Na osnovi teh izpovedi prihaja obtožnica do zaključka, da sta Brodar in Umnik bila voditelja izgnanih, da nista ni, česar storila, da bi jih pomirila, pač pa sta množico še bolj hujšala. Obtožnica dalje navaja, da je večina zaslišanih prič po trditvi, da je revolverski strel na žandarmerijski kordon bil oddan z Umnikovega dvorišča. Ljudje so metali kamenje in polena na orožnike tudi s cerkvenega stolpa in izra kapljanje.

Dve priči sta soglasno izjavili, da sta slišali, kako je Janez Brodar po streljanju vzkliknil: »Dol kralj, dol država! Če ne bo, mo dosegli z vpitjem, hmo pa z orožjem!« Obe priči dobro poznata Brodarja in izkjučujeta vsako pomoto.

Priče Jože Prešern, Edvard Jeraj in Stanko Oblak so v družbi z nekaterimi fanti šli po zborovanju mimo Jamove goštile, kjer sta bila z gručo ljudi Brodar in Umnik. Ko je Umnik ozval Prešerna, je zaklical svoji družbi: »Kdo razbije, fanta pa ubije!« Pehote izdajale, dol z njimi!« Nahujskani ljudje so res navali na Prešerna, ga vabili na zemljo, mu razbili kolo, raztrgali obleko in lutek. Oblak je utekel, dobil pa je v hrbet kamen.

Brodar v Hrastju

Razen za dogodke v Senčurju obtožuje državno tožilstvo Janeza Brodarja tudi, da je 16. maja pri demonstracijah proti po. slancu Janku Barletu v Hrastju med drugimi vzkliknil: »Dol kralj!« Brodar odločno zanika, da bi bil izrekel take besede. Vendar je priča Janez Rekar, ki je bil ta, krat oddaljen le kakš 4 metre od Brodarja, jasno videl in slišal, da je ta zaklical: »Živijo Mussolini! Dol s kraljem!« Priča zatrjuje, da se ne varja in da je pripravljen svojo izpoved tudi stokrat potrditi s pri. sego.

Obtožnica navaja nato še podrobne izpovedi raznih prič in dokazuje, da je Brodar v resnici zakrivil dejanja, katerih je obtožen. Nekatere priče so dalje izpovedale, da je Brodar, ko je odšel Barle iz Hrastja, prišel v hišo Aleša Stareta, kjer je bilo zbranih več ljudi. Pripovedoval jim je, da je on sam hotel dovoliti Barletu, da govori. Toda zjutraj je bil v Ljubljani in dr. Korošec mu

je naročil, naj se vrne domov in Barletu ne pušči govoriti. Ako zamudi vlak, naj vzame avto. Zaradi tega je on, Brodar, potem preprečil Barletovo zborovanje. Ob tej priliki jim je tudi rekel: »Prej smo zahtevali avtonomijo, sedaj pa zahtevamo več, zahtevamo federacijo, popolnoma samostojno Slovenijo.« Pristavil je še, da bo potem bolje za kmete in da bodo davki manjši.

Izven dvoma je, nadaljuje obtožnica, da je Brodar s tem vršil propagando in širil razpoloženje za spremembo državne ureditve in političnega reda v državi. Tako propaganda dira v temelje državne ureditve, ki je osnovana na načelu državnega edin. stva.

Vloga obtoženca štreina

Nadaljnji odstavki obtožnice se pečajo z vlogo, ki jo je igral obtoženi Ivan Štrcin pri demonstracijah v Mengšu, in dokazuje, da je obtoženec res zagrešil dejanja, ki se mu očitajo. Štrcin sam je pri zaslišanju izjavil, da je 15. maja polnočnega šel v Mengšev cerkev. Po cerkvenem opravilu je pred cerkvijo prišel k njemu neki fant in ga vprašal, ali se bo vršila Koroševa proslava. Odgovoril mu je, da ne bo nič. Povedal mu je, da je proslava prepovedana in da stori najbolje, da gredo on in drugi zbrani ljudje mirno domov. Ljudje so nato začeli kričati, on pa je šel v Šušteršičevo hišo, kjer je ostal kakš trideset ure. Ko je potem videl, kako gredo po cesti skupni, ne ljudi in med njimi orožniki, ki so ljudi razganjali, je šel s Šušteršičem pred hišo. Ni opazil, da bi se kdo protivil orožnikom ali metal na nje kamenje. Ko so orožniki ljudi razkropili, se je tudi on vrnil na kolesu domov.

Štrcin odločno zanika, da bi bil pred cerkvijo rekel nekemu fantu: »No fantje, ali ne bo nič?« Zanika, da bi dal kakršnokoli iniciativo za pričetek vzklikanja in demonstracij. Popolnoma pasivno je vse gledal in ni na nikak način podpiral drugih. Misionarja Martina Ocepka ob tej priliki sploh ni videl.

Priči Jože in Marta Mrak sta čuli, ko je Štrcin nekemu fantu gori omenjene besede; takoj nato so se začele demonstracije. Priča Peter Sirc je videl tik pred početkom demonstracij Štrcina pred cerkvijo, kjer se je razgovarjal z misionarjem Ocepkom ter domačim učiteljem in kaplanom. Priča pravi, da je Štrcin stal med množico kakor nekak spovelnik pred svojo četo. V enakem smislu se glase tudi izpovedi drugih prič, ki jih citira obtožnica. Priče vrhu tega potrjujejo, da so ljudje psovali orožnike in metali na nje kamenje. Potrjuje, da je tudi, da so iz množice prihajali klici: »Dol kralj! Živela republika! Dol vlada!« Zopet druge priče navaja, da se je Štrcin prepiral z orožnikom in da je bil »najhujši med njimi«. Ega priča je slišala, kako je zaklical orožnikom: »Pa me dajte, če imate korajž!« Saj nimate pravice streljati, pa me prebodite!«

ZASLIŠEVANJE JANEZA BRODARJA

Ob 10.15 se je razprava nadaljevala z zasliševanjem prvega obtoženca, bivšega poslanca Janeza Brodarja. Predsednik je takoj v začetku odredil, naj ostaneta za danes poleg Brodarja samo še Umnik in Kos na razpolago sodišču, dočim ostali lahko odidejo, kar so tudi storili. Predsednik se je obrnil nato na Brodarja:

»Govorite počasi in razumljivo, da se bomo lahko razumeli. Kaj pravite k obtožnici?«

Brodar je skušal takoj v začetku zaiti na politično polje ter je hotel citirati s strojem napisan govor. Predsednik pa je prekinil in vtrajal pri tem, da se razpravlja najprej o navedbah obtožnice. Pripomnil je, da bo imel obtoženec v toku razprave, ko bodo zaslišane priče, še dovolj prilike, da vsestransko pojasni svoje stališče ter navede vse, kar smatra za svojo obrambo potrebno.

Brodar je odgovarjal v začetku na stavljena vprašanja jasno in odločno, brez oklevanja in premišljevanja, pozneje pa se je začel zapletati in je postajal vse bolj nemiren, zlasti pri vprašanjih, kjer je šlo za njegovo vlogo pri šenčurskih dogodkih. Vse, česar ga obtožnica obtožuje in kar navaja priče, je zanikal.

Po stenografskem zapisniku posnemamo naslednji potek dopoldanske razprave med Brodarjem zasliševanjem:

Brodar se ne čuti krivega

Predsednik: »Slišali ste obtožnico? Ali ste jo razumeli? Se čutite krivega?«

Brodar: »Razumel sem, krivega se ne čutim. Popolnoma nič!«

Predsednik: »Popolnoma nič?«

Brodar: »Sploh nič!«

Predsednik: »Dobro, če se ne čutite krivega,

»Šume, bregovi pa ljubite zeleno,« pripomni z nasmeškom predsednik.
»Enkrat zeleno, drugič rdeče,« pristavlja Brodar.
»Torej ni bila izdana nobena parola: Vsi ki ste proti Barletu, dajte zelene kravate, da se spoznamo.«
»Za to ne vem.«
»Mi vam bomo pa dokazali, da ste to dobro vedeli. Pa povejte sedaj, kako je bilo v Senčurju.«

Orožniki in zborovalci

Obtožence navaja, da se je ustavil pri posestniku Bolčarju in da je tam spregovoril. Nato je šel v gostilno, kjer je bilo zbranih že mnogo ljudi. Pozneje je odšel k Umniku, se ustavil na dvorišču in od tam opazoval ljudi, ki so šli na Barletov shod pri Gasperlinu. Pravi, da je videl, kako so žandarji odpirali ljudi, ki so hoteli na zborovanje.

Predsednik: »Kje so bili žandarji?«
Brodar: »Pred vzhodom na dvorišče. Tam je bil kordon, da ljudje niso mogli noter.«

»Namreč oni, ki so hoteli shod razbiti. Ali so bili še drugi žandarji?«
»Jaz jih nisem videl, lahko rečem samo to, da so ljudje prihajali od vseh strani in se je slišalo silno vpitje. Ko sem vprašal, zakaj tako vpijete, so mi povedali, da žandarji ne pustijo ljudi v vaš na zborovanje.«
»Kako to, da jih niso pustili? Po čem so jih pa vendar mogli spoznati, kdo so nasprotniki?«

»Tega jaz ne vem. Tudi ne vem, kako so mogli spoznati, kdo je od SLS.«
»Kaj pa zelene kravate?«
»Zelenih kravati ni bila niti ena četrtina.«

»Orožniki bodo povedali, da so imeli vsi zelene kravate, pozneje pa ste vi izdali naredbo, naj dajo zelene kravate proč in naj gredo po stranskih stezah v vas.«
»To ni resnica.«
»To se bo že še videlo. Pripovedujte sedaj dalje.«

„Spreddaj so bile ženske“

Brodar: Videl sem, če je kdo poleg orožnika zavlil: Živio dr. Korošec! so ga žandarji najurili. Zadal je bil kakih deset možikov, ki so hoteli priti na shod. Potisnili so se proti žandarjem. Spreddaj so bile večina ženske. Nato je dal podporočnik Rakić naredbo, da se prostor na cesti izprazni, ker bo shod skoro minil. Tudi sam Rakić je delal prostor, jaz sem se umaknil nazaj do Umnikovih vrat. Ljudje se niso hoteli popolnoma umakniti. Zato je Rakić potegnil sabljo in začel sam delati red. Boječ se, da ne pride do česa hujšega, sem se umaknil za zid na Umnikovo dvorišče in sem od tam gledal, kaj se dogaja. Na dvorišču ni bilo skoro nikogar. Pred mejo sta tekla dva možika. Ko sta videla, da so žandarji navahili na ljudi, sta zagrala, bila na dvorišču mimogrede nekaj polen in jih lučala preko zidu na drugo dvorišče, kjer se je vršilo zborovanje. Nato je začel podporočnik Rakić streljati na Umnikovo dvorišče. Zato sem se jaz naglo skril.
»Kdo je bil na Umnikovem dvorišču?«
»Kje je bil v tem času Umnik?«
»On je bil še zunaj pred vrati, jaz sem se pa umaknil noter.«
»Ali so bili ljudje že na dvorišču?«
»Dve ženski, dva otroka in onadva možika, ki sta metala polena.«

Dalje pravi obtoženec, da je protestiral pri sreskem načelniku proti temu, da so orožniki uporabili orožje proti mirnim ljudem brez vsake potrebe. Pravi, da je streljanje maso še bolj razburilo, da je prišlo do ponovnih demonstracij.

Brodar in množica

Nato pripoveduje obtoženec, kako je skupno z Umnikom miril množico, da ne bi prišlo še do nadaljnjih izgredov. Odkločno oporeka, da bi se bilo metalo kamenje in da bi bili napadeni orožniki. Tudi ne ve ničesar o tem, da so napadli Barleta še tedaj, ko se je v družbi župnika škrcba odpeljal iz Senčurja.

Podrobno je predsednik zaslišal obtoženca tudi glede vzlikov, ki so padli s strani demonstrantov. Obtoženec zatrjuje, da ni slišal ničesar drugega kakor samo »živijo Korošec! Dol Barle!« Predsednik mu nato predoči, da je bil komaj dva metra oddaljen od priče, ki potrjuje, da je tudi on sam vzvikal proti dinastiji in proti Ju. goslarju.

Obtoženec priznava, da je bil komaj dva metra oddaljen od priče, ki ga dobro pozna, oporeka pa, da bi bil vzvikal karkoli inkriminirane.

Naposled preide predsednik samo na vodstvo akcije in zaslišuje obtoženca, ali je bil on glavni voditelj, zlasti ker mnogo priče izpoveduje, da Brodar množico ni miril, marveč, da je po njegovem posredovanju še bolj divjala.

Obtoženec to odločno oporeka in zatrjuje, da je vplival samo pomirjevalno. Ko mu predsednik predoči izpoved poslanca dr. Rapeta, kako je buljskal množico, zatrjuje obtoženec, da je to zgolj politično, ker sta z dr. Rapetom stara politična nasprotnika.

»Toda vi ste se gerirali za voditelja. Sami pravite, da so ljudje prihajali neprestano k vam po informacije. Po pričah je tudi dokazano, da ste dajali potnih kolezarjem navodila, kako naj postopajo, tako da je dobil vsakdo vtis, kakor da ste nekaj vojskovodja.«

Obtoženec oporeka.

Orožniški predpisi

Iz nadaljnjega zasliševanja izhaja, da je obtoženec naslednjega dne šel v Kranj k poveljniku orožniške čete Mrku Pavloviču, kjer je kot bivši poslanec protestiral proti postopanju orožništva in zahteval naj preprovo orožništvo rabo orožja pri političnih demonstracijah. Ko ga je major pri tej priliki opozoril na to, da bi orožniki kršili predpise, če ne bi uporabili orožja, kadar so napadeni, kakor se je to zgodilo v Senčurju, je obtoženec takoj na to opozoril svoje politične prijatelje, naj bodo v bodoče previdni. Predsednik je pripomnil, da je iz tega izhaja, s kakšnimi načrti je prišel obtoženec v Senčur in v kakšni smeri se je razvijala vsa akcija.

V nadaljnjem zaslišanju je obtoženec zavlil vso krivdo na nasprotnike, ki naj bi bili provokirali in izživali.

Predsednik: »Saj se vendar vsi med seboj poznate. Torej bi vi morali najbolj vedeti, kdo je kakšen provokator.«

Obtoženec se izgovarja, da ne pozna dobro ljudi v srezu, ker je bil kot bivši poslanec mnogo odsoten.

„Redno sodišče v Ljubljani“

Proti koncu preide predsednik na soudeležbo Umnikovo. Brodar potrjuje, da sta bila z Umnikom večinsko skupaj. Le ko sta šla mirit množico, sta šla vsak na svojo stran. Obtoženec tudi oporeka, da bi bil videl po shodu Prešerna in da bi Umnik rekel fantom, naj Prešerna »kolo razbijejo, fanta pa ubijejo.«

Predsednik: »Čudno, da je toliko priče, ki vse soglasno izpovedujejo, a vi vedno pravite, da vse to ni nič res.«
Brodar: »Samo obžalujem, a mi pridem pred redno sodišče v Ljubljani. Toda upam, da se bo tudi tu pred tem sodiščem jasno pokazalo, da sem popolnoma nedolžen in da se je hotelo s tem samo pokazati, kako ljudje smo mi, pristaši bivše SLS.«

Kamenje in polena

Ko je predsednik zaključil svoje zasliševanje, so se posamezni sodniki, državni tožilec in branilci izpraševali obtoženca o raznih okoliščinah. Sodniki so opozarjali obtoženca na razna protislovja v njegovih izjavah.

Državni tožilec je predlagal, naj se sodnemu senatu pokaže slika, ki je bila zamen

Naši kraji in ljudje

Društvo prijateljev pravne fakultete ustanovljeno

Ljubljana, 21. febr.

V ponedeljek zvečer je bil na ljubljanskem vseučilišču ustanovljen občni zbor Društva prijateljev pravne fakultete v Ljubljani. Dekan pravne fakultete dr. Stanko Lapajna je pozdravil navzoče in sporočil, da je banska uprava odobrila društvena pravila. Vsi navzoči so se takoj priglasili za člane društva. Za predsednika ustanovnega občnega zbora je bil izvoljen izvoljen, voljen predsednik apelacijskega sodišča gospod Ivan Vrančič. Na predlog gospoda dekana Lapajne je bil izvoljen odbor, ki se je po občnem zboru v odborovi seji konstituiral sledeče: predsednik Ivan Vrančič, predsednik dr. Janko Žirovnik, predsednik odvetniške zbornice; II. podpredsednik podban dr. Otmaz Pirkmajer; III. podpredsednik dr. Andrej Kuhar, predsednik notar, ske zbornice; IV. podpredsednik dr. Ivan Slokar, generalni ravnatelj Zdravstvene banke; tajnik dr. Avgust Munda, namestnik višjega državnega tožilca; tajnikov na mestnik dr. Lado Vavpetič, odvetnik; blagajnik dr. Jure Adlešček, odvetnik; blagajnikov namestnik dr. Rudolf Krivic, odvetnik; odborniki: dr. Stanko Lapajna, dekan pravne fakultete; dr. Mirko Grasselli, višji državni tožilec; dr. Alojzij Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča; dr. Rudolf Savojec, sodnik apelacijskega sodišča; dr. Ljudevit Valjavec, finančni ravnatelj; dr. Dinko Puc župan; dr. Metod Dolenc, vseučiliški profesor; predsednik okrožnih sodišč Peter Keršič, dr. Josip Kavčič, Franc Žihar, dr. Franc Vidovič, Niko Domenico, vrhovni državni tožilec; dr. Edvard Pajnič, sodnik apelacijskega sodišča v p.; škarnja Ivan, državni svetnik; Šubic Ivan, magistratni ravnatelj, Milan Makar, sreski načelnik. Razsodniki: gg. dr. Hubert Souvan, državni pravobranilec, dr. Ivan Vrtačnik, predsednik upravnega sodišča; Ivan Mohorčič, minister na razpoloženju; predgledniki: dr. Josip Krevel, notar; dr. Boris Furlan, privatni docent in odvetnik.

Teklele posle društva vodi eksekutiva. V eksekutivi so predsednik, tajnik, blagajnik in dva člana. Za ta dva člana je določil odbor dr. Stanka Lapajne, dekana juristične fakultete, in dr. Janka Žirovnika, predsednika odvetniške zbornice. Članarina znaša za fizično osebo 40, za pravno osebo 100 Din letno; vsi člani prejemajo brezplačno Zbornik znanstvenih razprav pravne fakultete v Ljubljani. Odbor bo v kratkem razposlal pristopnice in prosti vse pravne, pravniške in gospodarske organizacije, da naj pristopijo k društvu, ter s tem gromotno in moralno podpirajo delovanje naše pravne fakultete.

Moščanski občinski odbor za združitev z mestno občino

Ljubljana, 21. februarja.

Vprašanje priključitve okoljskih občin k Ljubljani je bilo aktualno že pred leti, posebno aktualno pa je postalo v sedanjem času. Občina Moste je bila v prejšnjih letih skoro povsem nezadovoljena, bila pa je tudi brez lastne elektrike in kanalizacije. Sedaj pa je sezidala svojo elektrarno, ki jo je pozneje prevzela ljubljanska občina za moščansko občino pod ugodnimi pogoji. Takoj nato je pričela občina Moste z gradnjo kanalizacije ter se je za svoje skromne razmere občutno zadolžila. Koma so bila končana dela kanalizacije, že je občinski odbor sklenil zgraditi

zavetišče za onemogle in reveže, kar je vrlo občino v nov občuten dolg. Nastopila je denarna kriza, delo na zavetišču se je ustavilo in zgradba, ki je sicer že pod streho, a še v surovem stanju, čaka na boljše čase.

V takem položaju je občino prevzel v oktobru 1931 sedanji občinski odbor pod vodstvom župana g. Semeta. Izdatki občine so zaradi prenosa nekaterih državnih bremen na občino občutno rasti, dočim so dohodki zaradi gospodarske krize pešali. Po zakonu so postale Moste samostojna zdravstvena občina, ker imajo nad 6000 prebivalcev. Zakon o osnovnih šolah pa je naložil občini težko breme učiteljskih stanarin in kurjave.

Velika gradbena delavnost zadnjih let je ustvarila v Mostah cele bloke novih hiš, ki so oprečene davkom, občina pa ima povrh nalogo, da ureja ceste. Moščani se morajo zahvaliti agilni delavnosti sedanjega cestnega odseka pod vodstvom g. Lapajne, da so se z majhnimi denarnimi stroški uredile vse ceste na Kodeljevem, v Zeleni jami in na Šelu, za kar se preje v vseh letih ni nihče pobrigal. Najtežji položaj pa je nastal za občino zaradi velike brezposelnosti, ker je kemična tovarna že drugo zimo popolnoma ustavila obratovanje. Vsa ta bremena in pa dejstvo, da je trošarinski zakon znižal trošarino na alkoholne pijače, so vplivale na razpoloženje občanov, da so pričeli še bolj misliti na združitve z mestom.

Ze pred meseci je občinski odbor načel to vprašanje in so odborniki podali argumente za in proti priključitvi. Posebno neugodno vplivajo na občane vseh predmestnih občin velike užitnine odnosno tro-

šarine, ki jih nalaga mestna občina na najvažnejše življenjske potrebnosti ter s tem baš revežu sorazmerno nalaga najvišje davke. Dne 14. t. m. je občinski odbor, ki šteje 33 članov, pri polnoštevilni udeležbi ponovno razpravljal in sklepal o priključitvi k Ljubljani. Župan g. Seme je poročal o poteku sestanka vseh interesiranih županov na ljubljanskem magistratu. Go spod župan se je na tem sestanku izjavil za priključitev v ožjem smislu in ni bil za široko koncentracijo z avtonomnimi občinskimi odbori ter s senatom v Ljubljani.

O tem vevlaženem vprašanju se je na občinski seji v Mostah razpravljalo z najrazličnejših vidikov. Strogo stvarna debata je pokazala, da je občina gospodarsko zaradi dolgov in obsevnih občinskih dejanskosti s mestom v gradbenem pogledu, sodelovanje na socialnem polju, skupna elektrika, vodovod, regulacija Ljubljane in skupni policijski okoliš, da se tudi formalno združijo z Ljubljano. Posebne važnosti za priključitvijo teritorij bi postale Moste s priključitvijo teritorij prvega draginskega razreda za državne upokojence, ki jih je v Mostah še sedaj nad 300, pa bi se pozneje gotovo še v večjem številu doselili iz mesta. G. župan je na seji odredil glasovanje o predlogu za popolno priključitev k mestu brez kakih pridržkov, toda s posameznimi pogoji, ki imajo namen ščititi že pridobljena prava moščanskih občanov, ter je bil predlog sprejet z nad štiritupinsko večino. Od priključitve je izvezta le podobščina Šmartno, ki po svojih občinah sama odloči, ali naj se združi z občino Ježico ali DM v Polju.

O največji naši jadrnici ni sledu

Domneva se, da se je potopila blizu Malte. - Veliko vznemirjenje v Splitu in Omišu

Split, 21. februarja

Vse je v velikih skrbeh zaradi največje jadrnice naše trgovske mornarice. Jadrnica »Sv. Nikolaj« iz matične luke Omiš je odplula iz splitskega pristanišča že lani 27. decembra z velikim tovorom cementa v neko afriško pristanišče. Ko je izkrcala svoj tovor, je natovala fosfat z namenom, da ga odpremi v Taranto. Mornarji so se sprva redno javljali svojim rodbinam, 40 dni pa že ni od njih nobenih vesti. V Splitu in Omišu je zaradi tega vedno večje razburjenje, ko je še vsem tako živo v spominu tragedija broda »Daksee«. O nestanku velike jadrnice se širijo razne vesti in se je ladija po eni verziji potopila, posadka pa se je baje rešila na obalo severne Afrike. Po drugih vesteh so se mornarji rešili pri katastrofi nek

KAVARNA NEBOTIČNIK DANES ODPRTA

Domače vesti

* Z ljubljanske univerze. Na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani so v februaru 1933 opravili diplomsko izpise naslednji kandidati in kandidantke: Franc Bajd (pedagogika in filozofija), Hedvika Berglez (francoščina in primerjalna književnost), Vera Dostal (slovenska književnost), Andrej Katan (kemija in fizika), Nataša Lapajne (nemščina in primerjalna književnost), Viljem Novak (slovenska književnost), Josip Prelec (pedagogika in filozofija), Josip Unek (francoščina in primerjalna romanska gramatika).

Ze v defektivu morate misliti na redno nego zob. Chlorodont pasta za zobe. Tuba 8.—Din.

* Spremembe v poštini službi. V poštini službi so napredovali: v 6. položajno skupino upravniki Hinko Čas in Ljubljani 1. uradniki, oziroma uradnice: Milica Omlenec v Zidani, Anastazija Balun in Ivan Konec v Ljubljani 1. Ivan Novak na Ljubljani 5. Karol Hribičnik in Jurij Pilato v Mariboru 1. L. Černovšek v Mariboru 2. in August Broje v Novem mestu; v 7. skupini: Tereziya Grobelnik v Celju; Marija Rabić v Dobruhi, Milica Čop v Kranjski gori; Ivana Krasovec in Olga Gavrilović v Ljubljani 1. Angela Pajnič in Ljubljani 4. Milica Reich v Mariboru 1. Dusea Škerl, Pavel Kanderl, Ciril Kocikar in Miroslav Polina v Mariboru 2. v 8. položajno skupino: Fran Pijan na dvorščaki; Mara Šušteršič v Grosuplji in Ana Štorbec v Mariboru 1. v 9. položajno skupino: Ivana Krescenc in Ljubljani 1. Avgusta Šafarj v Kočevju, Leopoldina Gledman v Ptutu, Tereziya Lovšin v Soltradi, Franjo Bernot v Mariboru 1. in Glazla Gumičar v Rožarjevi. Za uradniške pripravnike so imenovali: Rajko Lesček, Antonija Trefalt in Ana Mohorič na direktorij, Franc Lutar v Ljubljani 2. Alojzija Alamič na Grosuplji, in Ema Purdina v Celju. Francoška Mladost v Kočevju, Ivan Dekleva v Ljubljani 5. Feliks Franci na Vrbaški in Miroslav Brus na Zidanem mestu.

V dneh veselja predvzeta k Slamičku vsak rad kiti, vsega dobrega za noca najceneje tam dobi!

* Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani so se vršili od 7. do 13. februarja, pod predstojstvom direktorja drž. učiteljske šole g. Nandana Marolta. K izpitu se je prijavilo 30 kandidatov, oz. kandidatke ter 1 kandidatka za praktični izpit za otroške vzgojnice. Uspeh izpitov je naslednji: S prav dobrim uspehom: Dolgan-Kovčič Marija, učiteljica v Sevnici, Dolzan Edvarda, učiteljica v Vačah, Kavar Janez, učitelj pri Sv. Antonu, Kraj Vima, učiteljica za slovo čeco v Kočevju, Krč Marija, učiteljica na Planini, Mrse Rozalija, učiteljica v Trzinu, Nopina Marija, učiteljica v Trzinu, Petra Aleksander, učitelj v Kranjski gori, Prek Pavla, učiteljica v Dolenjski poljeh, Prešern Pavla, učiteljica v Sori, Škerl Alojzij, učitelj v Vrhovnici, Zidar-Broje Vera, učiteljica v St. Vidu, Schwaiger Andreja, učiteljica v Novem mestu pa je položajni izpit za otroške vzgojnice. Z dobrim uspehom: Breje Bogomir, učitelj v Stari Osenici, Breje Marija, učiteljica, dodelana VII. oddelku lanskega učnega, Čučič Jelka, učiteljica v Radomljah, Finžgar Aneta, učiteljica v Poljanah, Jeklič Rudolf, učitelj v Starem trgu, Joshi Danica, učiteljica v Trzinu, Kerež Danilo, učitelj v Zornici, Šikič, Katin Elizabeta, učiteljica v Boh. Bistrici, Kotnik Karna, učitelj v Moravčah, Povšnar Angela, učiteljica v St.

Zvočni kino Ideal

Danes neprekinjeno zadnjokrat

Nora Gregor, Arnold Korti in Egon Jordan

v velenopeti kriminalni aferi

Proces Mary Dugan

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer

mogel več preboleti svoje dolžnosti. V tem ozračju je torej potekalo d. linstvo poznatega angleškega pesnika; izgnanstvo v ruski provinci, melanholični oči - zagrenjeni poljski patriot, življenje brez matere. Vdajal se je črni ptolebe morja. Poslej je bil morje neugodno moko.

L. 1838. so se zdravje njegovega očeta tolikanj poslabšalo, da mu je ruska vlada dovolila odhod v Lvov. Tu je Joseph Konrad povzročil vso. Kmalu so očeta povabili v Krakov, kjer je sodeloval pri listu »Kraj«. A čez nekoliko mesecev, v maju leta 1839, je umrl. Na njegovem grobu je predavatelj našel napis: »Apolonu Korzeniowskiemu, žetvi moskovske franje, možu, ki je ljubil svoje domovino, delal zanj in umrl zanj - njegovi rojaki«.

V Krakovu je Joseph Konrad obiskoval šole; mladostna leta v tem mestu so mu zapustila neizbrisane vtise, ki jih živo omenja tudi v svojih spominih. V Krakovu se je zbirala elita poljskega naroda in tu je na težkih izkušnjah s pomembnimi estajanti prevladovala tako zvana shištorska struja, ki je označevala da je poljsko nesrečo zakrivila prenapetost Poljakov in jih je učila potrpežljivosti dokler ne nanašajo boljši dnevi. Ta pomirljivost Krakova je sivojstveno volnila na Korzeniowskega, ki je bil poljski entuziast. Zdel si je krivca sveta, viharjev in boja L. 1872 je iznešal svojega strica s trdnostnega želja da hoče ostati pomorščak. Sorodniki so mu jo skušali izbiti iz glave, vendar je L. 1874. zmagala njegova

Jernej, Puppis Ana, učiteljica v Kemendi, Traven Lovro, učitelj v Trbovljah, Zabajk Stanislaw, učitelj v Cerkjah in Zidarič Auselma, učiteljica v Naklem. Reprobrirani pa so bili 1 kandidat in 3 kandidatke.

* Iz finančne službe. Za pomožnega davkarja v 9. položajni skupini je napredoval davčni pripravnik Alojz Voros pri davčni upravi v Brezicah.

* Kmetijske službe. Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in sorodni kmetijski obrati, ki potrebujejo namučene kmetijske stroke, se lahko obrnejo na ta društvo omenjenega društva (kmetijski referent v Kranju). Društvo bo skušalo po svojih močeh pomagati tako enim kakor drugim, če bo dovolj priliv z obeh strani.

* Stenografi za narodno skupščino. Razpisani je natečaj za stenografe v narodni skupščini. Prednost imajo kandidati s fakultetno izobrazbo, lahko pa kandidirajo tudi stenografi z dovršenim srednjim šolo. Kandidati morajo biti popolnoma vsi delavne sposobnosti in morajo imeti vsaj desetletno prakso. V prošnjo je treba navesti, ali prošile kandidira na položaj po uradniškem zakonu ali pa na honorarno mesto. Prošnje se sodelujejo do 21. marca 1933.

* Penzijski fond advokatske in

Križarka Emden

PRIDE!

PRIDE!

u. — **Ciganska zgodba.** V župnem uradu v Šiški so lani 7. februarja zabeležili, da je rodila ciganka Anica Nikoličeva v gozdu pri Skofji Loki hčer, ki so jo pozneje prinesli cigani v Ljubljano, kjer so jo krstili v Šiški na ime Marija in katere oče je cigani Nikolič Ivan, star 25 let in pristojen v Bistru pri Stubici. Prav tako pa so v župnem uradu v Skofji Loki zabeležili istega dne, da je ciganka Danila Nikoličeva porodila v gozdu na Trati pri Skofji Loki nezakonsko hčerko, ki so jo v Skofji Loki krstili za Eriko Marijo in katere oče je cigani Nikolič Milan iz Bistre v srezu Stubici. Kakor so doznale sedaj preiskave, so cigani krstili otroka najbrže dvakrat istega dne, sedveda pa so imeli pri tem svoje spekulativne namene. Navihane cigane zasledujejo že dalje časa, pa jih ne morejo nikjer izkiniti.

u. — **Vlom v stanovanje.** V stanovanje Franceta Poznika v Triglavih ulici 3, je predvečernim popoldnem vplnil neki petek ter mu odnesel kompletno obleko modre barve, novo orno sukno ter par lakastih čevljev v vrednosti okrog 2700 Din. Kakor domnevajo je vdor v stanovanje okrog 52 letni možakar, bolj čokate postave, oblečen v kratke spornice hlače.

u. — **V izloženem oknu trdijo Magdič** na Aleksandrovi cesti je razstavljeno krasno darilo »Veliko sreče«, ki ga bo dobila bralčica srčkov na velikem pustnem plesu Sokola na Viču na pustno soboto zvečer. Zato pobite vse dame in plesalke na Viču, da si priborite prekrasno darilo. Dvorana bo sijajno dekorirana in izbral bo prvostanjski sokolski orkester Zdravo, na svodnjem u. — **Kegljišče** se odda klubu v sobotah. Brezovšek, Komenskoga 26.

u. — **Komisija za pregled motornih vozil** bo po sporocili policijske uprave uradnovala še v soboto 25. t. m. v garažah »Triumph« avto na Celovški cesti 28, od 7.30 do 10.30 in od 13.30 do 18. ure, tako da bo dana prilika vsem lastnikom vozil predstaviti tudi ona vozila, ki so bila morala na potovanju ali v popravilu, pravčasno komisiji ter pridobiti določene knjižice in se izogniti obštetni kazni zaradi zamude plačila državne davka na motorna vozila, ki niso opremljena s davčnimi knjižicami. V interes lastnikov motornih vozil je, da predstavitelj omenjenega dne vso se neopremljena motorna vozila. Uradno tehtanje vozil bo istega dne in ob istih urah na mestni tehtnici na ozlu Bleiweisov-Celovški cesti.

u. — **Oblastni odbor Rdečega križa** bo imel v nedeljo, 5. marca ob 10. svoj redni letni občni zbor v sejni dvorani mestnega magistrata.

u. — **Poziv trafikantom.** V nedeljo 26. t. m. se bo vršil ob 4. popoldne v hotelu Loyd redni občni zbor Udruga trafikantov trafikantov. Udeležba za člane obvezna.

u. — **Okusno izložbo Belo-modre knjižnice** v Ljubljani ob priliki »Dneva lepe knjige« v oknu trgovke Darinke Vdovčeve v Gradišču je v umetniško spretnostjo aranžirala gospa arhitekt Dušana Santel.

u. — **General Nobile** v Ljubljani. Ze večernje jutro je poročalo o ekspedicijski na severni tečaj pod vodstvom oficira Karnevala. Sedaj doznavamo, da se je priglasi tudi vodja ponesrečenega italijanskega poleta čez severni tečaj. Na maskaradi Bela noč na Taboru 25. t. m. zvečer ga boste lahko videli in govorili z njim. Vstopnina za maskarado je samo 15 Din.

u. — **Pevsko društvo »Slavce«** priredi na gostno soboto 25. t. m. točno ob pol 9. zvečer v prostorih hotela Union svojo običajno društveno maskarado. Sodelujejo priznani Sonny-boy jazz s prav bogatim plesnim sporedom, tako da bo vsak plesalec prišel na svoj račun. Tudi za primirje in pičico je preskrbljeno. Počila se bodo vina iz priznane Gradove kleti iz Zg. Kašlja. Dvorana bo prav okusno po načrtu slikarske turške špeličte okrašena. Vse mnske se zbirajo od pol 9. do 10. zvečer v beli dvorani, odtoder se bo vršil spored mask. Vstopnina 15 Din.

u. — **Plesni turnir** za prvenstvo dravske banovine 1933. se vrši v soboto 4. marca v veliki dvorani Kazine. Prijave tekmovalnih parov pri mojstru Jenku v Kazini. Istotam brezplačno uvečanje vsakodnevno od 19. do 21.

u. — **Prijavnica za otroški ringaraja** že imam, Majdika. Vzel jo je zame in za Jančka dedek v Prečni ulici št. 2. Prijazna gospodična mu je povedala, da dobro na nameri. Potem nam prinese zreb lahko lepš darov. Patecke v pisanih oblekah in lepe slikarice. O vsem drugem pa dedek se molči. Da bi se bila ta pustna nedelja! Na svidenje v Unionu ob 16. TKD Atena.

Iz Celja

e. — **Predavanje dr. Luja Vojnovića.** V ponedeljek 13. marca ob 8. uri bo predaval na Ljudskem vseučilišču v risalnici mehanike šole znani, v Celju bivajoči pisatelj in publicist konte dr. Lujo Vojnović o narodno preporodu v Delmaciji. Na to zanimivo predavanje je sedaj opozarjamo vse obiskovalce Ljudskega vseučilišča.

e. — **Predak seja celjskega občinskega sveta** bo v petek ob 18. v sejni dvorani na mestnem magistratu. Na dnevnem redu so poročila odsekov in sprememba službene pragmatike za mestne uslužbenice.

e. — **Krajevna organizacija JRKD za mesto Celje** bo imela danes ob 20. članski sešanje v klubovi sobi v Celjskem domu. Krajevna organizacija vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo sestanka.

e. — **Staroslavanski koncert** v Celju. Slovit zagrabsko pevsko društvo »Cirilo-Metodov kor« bo priredilo v nedeljo 19. marca popoldne v dvorani Ljudske posojilnice v Celju velik duhovni koncert staroslavanskih cerkvenih pesmi v obdelavi sloveških mojstrov, kapacitet na področju klasične in sodobne orientalne cerkveno-glasbene literature. »Cirilo-Metodov kor« je prvi pevski zbor v Jugoslaviji, ki izključno goji in propagira staroslavansko cerkveno pesem. Koncert bo gotovo nudil izreden umetniški užitek.

e. — **Dravska sekcija Jugoslovenskega veterinarskega združenja** bo imela glavni četrtletni sestanek v nedeljo 26. t. m. ob 10. dopoldne v Celjskem domu.

e. — **V celjski bolnici** je umrla 19. t. m. 25 letna brezposelna kuharica Ana Pernatova iz Škole pri Pragerskem, 20. t. m. pa je umrl 65 letni dninar Karol Herman iz Zalca.

e. — **Delovni trg.** Pri celjski ekspozituri javne borze dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 59 brezposelnih, posredovanje je bilo izvršeno za 37 oseb, odpotvalo je 26 moških. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 1315 brezposelnih napravn 1318 brezposelnih 10. t. m. Delo dobe: 1 usnjar, 1 slojstičar, 1 slaščičar, 1 sadoledar, 2 kuharici, 3 služkinje, 2 kmetički dekli, 1 perica, 1 likarica in 1 servir

Iz življenja in sveta

Zajtrk v levovi družbi

Ameriški plavac in olimpijski zmagovalca Buster Crabbe je imel pogum sestiti z levom k zajtrku in se je dal v njegovi družbi tudi slikati.

Konec sveta

v reagenčni cevki

Kakor poročajo iz Leydena, je profesor tamošnje univerze Keesom dosegel temperaturo minus 272,29 stop. C. doslej najnižjo doseženo temperaturo, ki je še samo 0,71 stopinj oddaljena od absolutne ničle, t. j. najnižje sploh mogoče temperature. Pri absolutni ničli nastopi po današnjem naziranjju mrzlotna smrt materije. Materija sicer ostane, a se ne giblje več. V bilijonu let bo tako umrlo sonce, naša zemlja, svetovje. Najprvo se bo spremenila se zadnji ostanek zemeljskega ožračja v tekočino in sneg, ki bo padel na zemljo.

Sonce se spremeni v črno pepelno kroglo in potem nastopi velika tema in mračje — če je ta hipoteza pravilna. Vsekakor pa hranijo z največjo skrbjo v mrzlotnem laboratoriju tistih par kapljic zraku, ki so jih dobili z najnižjo doslej doseženo temperaturo in ki so po mnenju učenjakov preostali znak dogodka, v katerem bo umrl svet.

Naloga vranice

Rezervoar rdečih krvnih teles

Vranica, v kolikor je do danes sploh raziskana, ima več nalog, a prva med njimi je ta, da hrani v sebi kakor goba celotno rezervo rdečih krvnih teles. Če človeku iz kateregakoli trenutnega razloga, n. pr. zaradi krvavitve, zmanjka teh važnih krvnih sestavin, se odprejo skladišča vranice in v nekoliko sekundah zapolje v žilju na milijarde novih krvnih teles. Tudi pri težkem delu in v vseh primerih, kjer zahtevajo mišice večjega dotoka krvi, stopi vranica v akcijo in zanimivo je n. pr., da ljudje, ki so jim izrezali vranico, niso

sposobni težkih telesnih del. Druga, manj raziskana naloga vranice je ta, da čuva telo do neke meje pred infekcijo. Ni pa znano, da li lovi škodljive klice, ki so vdre v telo, ali proizvajajo primerne protistrupe, ki jih uničujejo. Kot tretjo funkcijo imenujejo v zadnjem času hormonalno funkcijo, in sicer učinkuje, da vrančni hormoni po dosežanih raziskavah bržkone v prvi vrsti na izmenjavo snovi in ureditve sladkorne količine v krvi. Zdi se pa, da imajo vrančni hormoni še druge naloge v zvezi s krvjo.

Briandova prijateljica toži ministrove dediče

Prijateljstvo, ki je vezelo pokojnega Aristida Brianda z go. Jeanno Kornilijo Norteauevjo, bo imelo, kakor vse kaže, epilog pred sodiščem. Madame Norteauevna namreč toži Briandove dediče in zavetava od njih odklonitvijo za dolgoletna prijateljstvo s pokojnim ministrom. Tožiteljica pravi, da je trajalo njeno razmerje z državljanom od l. 1892 do 1900, po tej dobi pa je Briand z njo še vedno korespondiral. Proces se bo začel prihodnje dni v Parizu in vlada zanj velično zanimava.

Prepoved lepotevni tekem v Turčiji

Zaradi velikih sporov, ki so nastali pri zadnjih volitvah turške lepotevni kraljice Nazire Hanen, je sklenila turška vlada izdati prepoved vseh sličnih prireditve v bodoče. Prepoved bo veljala za vso Turčijo.

Smrt admirala Aznarja

V Madridu je umrl admiral Aznar, zadnji ministrski predsednik španske monarhije. Pokojnik se je umaknil po oklica republiške vladavine v strogo zasebno življenje. Aznar je bil tisti, ki je izročil vladne posle sedanjemu predsedniku Zamori.

Plaketa za zmagovalce

V Pragi se vrše te dni mednarodne tekme v hokeju na ledu. Gornja plaketa bo odlična vzlatu, srebru in bronu in se bo delila med zmagovalce sportne prireditve po kategorijah.

Preproge in žvci

Amsterdamski zavod za eksperimentalno psihologijo je dalj časa raziskoval vpliv barv preprog na živce ljudi. Prišel je do zaključka, da se navadno rdeče preproge precejujejo, ker povzročajo utrujenost. To so dognali eksperimentatorji na podlagi opazovanja otrok, ki so pisali šolske naloge v sobah, ovesenih z rdečimi tapetami. Učenci, ki so delali v sosednji sobi, oveseni s sinjimi preprogami, so se boljše držali. Pri učiteljih so dognali, da jim povzročajo rdeče preproge glavobol in nervoznost.

Pravica lepote

Madame Willy Linders, ki je bila l. 1930 izvoljena za belgijsko kraljico lepote, je zahtevala od sodišča ločitev od svojega moža. Sodišče je njeni zahtevi ugodilo na podlagi podatkov, ki pravijo, da ji mož ne nudi tistega, kar pristoja njeni lepoti. Mišljen je seveda gnetni položaj, s katerim je lepota pred močovitjo računala in zaradi katerega je doživela razočaranja v zakonu.

Avstrijski kancelar

Dr. Dollfuss

je zaradi birtenberške afere s svojo vlado v kočljivem položaju

Kje je milijonarjev sin?

Poročali smo že o ugrabitvi sina milijonarja Böttcherja prijatelja Charlesa Lindbergha. Zdaj javljajo iz Colorada, da so našli Romo, kralja podzemlja v Denverju, mrtvega. Pedel je od krogle iz samokresa. Kratko pred svojo smrtjo je prišel na policijsko ravnanje ter izjavil, da je pripravljen pomagati pri iskanju milijonarjevega sina. Romi je upihnila življenje svinčenka iz vrst tovaršev. Policija je nato aretirala nekoga Franka Mortellera, ki je osamljen umor. Aretiranc je priznal, da ve imena več ljudi, ki jih smatra za ugrabitelje malega Böttcherja. Policija je zastražila vse gozdove v bližini Denverja in upa, da bo ta preiskava rodila ugoden rezultat. Verjetno je namreč, da skrivajo roparji Böttcherjevega sina v enem teh gozdov.

Pri prehajanju, hrvi vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravnega »Franz Josefova«[®] grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova«[®] voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova«[®] grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Miss Danska 1933

19-letna pesalka Karen Loelvert

Prijet vampir

Kriminalna policija v Dortmundu je tu dni prejela delavca Avgusta Scheera, zločinca Kärtenovega tipa. Scheeru je 42 let in ima na vesti umore treh žensk, enega moškega ter šest poskušanih umorov. Zločinec je delal zelo premeteno. Objavljal je v velikih nemških listih oglase, da išče gospodinj, tajnico in zakonsko družico. Res se je našlo nekaj žensk, ki so šle na te limanice. Tako je postala njegova žrtev najprej vdova Johana Schneiderjeva, pozneje pa strojeviska Ema Schneiderjeva. Prvo so našli mrtvo v dortmundski okolici, o drugi se danes ni sledu.

Zanimivo je, kako so razkrili morileca. Ko je videla kriminalna policija, da njeno osebno poizvedovanje nima uspeha, se je zatekla k radiu in razglasila zločinčeve grehe v radiu, da ji bodo pomagali najti grešnika. Res se je javil na policijskem ravnanstvu mlad moški, ki je povedal, da ima sestro, ki se je na enak način kakor ostale žrtve, seznanila z nekim sumljivim moškim. Ta moški se je v družbi njegove sestre tako sumljivo obnašal, da mu ni zapela in je od njega zahtevala, naj se vpričo nje legitimira na policiji. Šla sta tja, kjer je neznanec dejal, da se piše Heinrich Mayer, a so mu dokazali, da laže. Tudi se je izkazalo, da je oženjen. Slep, videč, da je razkrinkan, je prosil kajake znanko in njenega brata, naj ga ne izdajo, češ da si je hotel privoščiti nekoliko počitka v svojem zakonskem življenju. Ženska in njen brat sta bila toliko usmisljena da sta ga uslišala in molčala. Ko pa je prišel poziv po radiu, sta se domislila vsega, kar se je zgodilo in naznaila moškega policiji, ki je na ta način dobila v pest dolgo iskanega morileca. Avgust Scheer ima na vesti tudi umor lesnega trgovca Narowskega, katerega je umoril s pomočjo šoferja Pieperja.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zadnja pot ciganskega poglavarja

V Noyonu (Francija) so nedavno pokopali ciganskega poglavarja Carlosa s knežjimi svečanostmi. Pogreba so se udeležili cigani od blizu in daleč.

Doba pošasti

Živali, ki so živele pred 200.000 leti in prej

Na ranču La Brea v Južni Kaliforniji so našli takšno množino predpotopnih živali, da obsega ta zbirka, ki so jo razstavili v muzeju za zgodovino, znanost in umetnost v Los Angelesu, petdesetkrat toliko materiala iz pleistocena kakor vsi drugi muzeji na svetu skupaj. Zbirka obsega najvažnejše živali, ki so živele pred 200.000 do 1 milijona let v Ameriki. Ozemlje, kjer so našli to maso živali, meri sicer le nekoliko tisoč kvadratnih metrov, a je polno ležišč zemeljske smole. V teh jamah so tudi našli živali, do 2000 velikih volkov in tigrov s sablajstimi zobmi, 20 mamutov in mastodontov, 75 konj, 60 velbidlov, 150 bivolov, 60 velikih lenivcev, 20 levov ter nešteto manjših živali in ptic.

Kako so prišle vse te fosilije v ležišča zemeljske smole, je lahko uganiti. Stopile so na zasledovanju, begu, pri pitju, ponoči na smolišča, ki jih je tedaj pokrivala še

varljiva tenka skorja posušene smole, pešča, listja itd., in so se pogrezile. Njih obupni kriki so privabili cele črede lačnih volkov in drugih roparjev, ki so se po svoji strani vdrli v varljivo dno, od koder ni bilo več rešitve. Zato je umrljivo, da je med najdenimi živalmi veliko več mesojednih (91%) nego rastlinojednih (9%).

Fosilije so v svojem smolnatem hranilivu seveda čudovito dobro ohranjene, samo na zunaj so v smoli zbledele. V ostalem pa si lahko napravimo čudovito točno sliko o tem, kakšne so bile te živali. Pred vsem nas presenečajo njih ogromne dimenzije, ki jim današnje živali iste vrste večinoma ne držijo primere. Mamuti in mastodonti so poldrugi meter večji od največjih današnjih afriških slonov, tigri so dvakrat večji od današnjih jaguarjev. Neki jastreb z mogočnimi kremplji in klunom, ima n. pr. 3 m krilne razpetine in je bil bržkone največja ptica vseh časov.

Vdova dobi mandat po možu

Grofica Apponyi

bo kandidirala v mestu Jaszbereny, kjer je bil doslej poslanec grof Appony in bo uspešna, ker so ji pokojnikovi volilci zagotovili glasove

Diktatorka Galapaških otokov

Iz Guayaquila poročajo o čudni aferi neke francoske baronice. Prišla je na Galapaške otoke, se tam ustanovila in se oklicala za diktatorko. Piše se Wagner-Bosquet in je prišla zaradi njene oblasti med njo in prebivalci na otoku do hudih sporov. Ecuadorska vlada je zaradi ljubelega miru poslala na otoke posebnega odposlanca ter mu naročila, naj vsiljivo izžene s silo tja, odkoder je prišla.

Najdena ekspedicija

Iz Quito poročajo, da so ondodni letalci našli že nekaj časa pogrešano nemško-italijansko odpravo, ki je iskala v Andah zaklade kraljestva Inkov. Ekspedicija se mora močno boriti z ovirami, katere ji stavijo v bran domačini.

Železničarska kolonija na kolesih

Železniška direkcija Mecklenburg-Schwerin v Nemčiji je sestavila garnituro, ki prevaža progovne delavce iz kraja v kraj. Delavci imajo v vagonih stanovanja in hrano, tako da so vedno na razpolago za delo.

Bivši cesar o strojih

Berlinski »Montage«, glasilo vodje nemških nacionalcev Hugenberg, priobčuje pismo bivšega cesarja Viljema ameriškega publicista Gaffneya. V tem pismu govori Viljem o strojih in pravi, da so tihi faktorji, ki je najbolj kriv brezposelnosti. Nadalje piše Viljem, da bi bilo treba stroje zaradi ogražanja zaposlenosti odstraniti, oziroma določiti njih rabo s posebnimi zakoni. V nasprotnem primeru se bodo položaji, slični današnjemu, ponavljali. Problem brezposelnosti je vitalno vprašanje vseh kulturnih ljudstev in o njem bi morali resno razmišljati vsi voditelji.

Maščevanje zavrženega smrtca

V Szarvasu je zasnel trgovec Wiesz hčer vdove Žujkove. Vdova pa je s snubci odbila, da je slednjega tako razkačilo, da je pograbil na mizi ležeči kuhinjski nož in zabodel vdovo naravnost v srce. Obležala je pri priči mrtva.

30-letnica skladateljjeve smrti

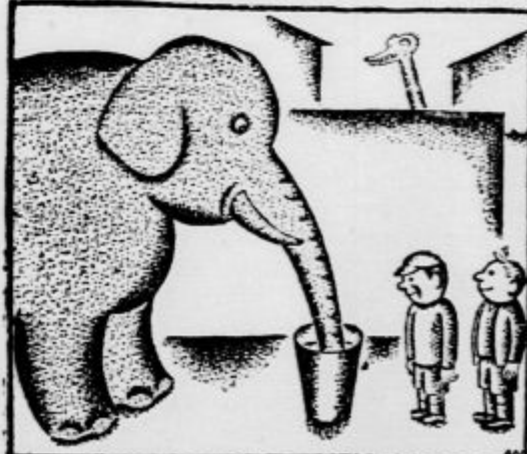
Hugo Wolf

najpomembnejši nemški skladatelj sumospevov po Schubertu je umrl letos pred 30 leti, 22. februarja 1903 v blaznici. Rodil se je v Slovenjgradu

ANEKDOTA

»Divčenda je del dobička, ki ga pri najboljši volji ne moreš več prikriti,« je bila ena izmed Fürstenbergovih sentenc.

Vsak dan ena

»Poglej no, Jurček, kako ta-le polni svoje nalivno pero.«

